

Al acht jaar werkt Hoeve De Ploeg steeds meer volgens de principes van de biologische teelt. Een evenwichtig bodem-plant-diersysteem is de basis van deze melkveehouderij. In acht jaar tijd kromp daarom het maisareaal van ruim 33 richting 6 hectare.

Ronny Aerts: 'Pensvertering centraal'

Met drie ruwvoertelten haalt het bedrijf een passende teeltrotatie. 'De bedoeling is om elk jaar een deel oud grasland te scheuren', stelt Aerts. De teelt wordt vervangen door mais en het daaropvolgende jaar ingezaaid met de combinatie gerst en gras-klover. Zo wint het aandeel gras-klover jaar na jaar terrein in het bouwplan. Derogatie was een noodzaak voor het bedrijf om de mestafzet op eigen grond rond te krijgen. 'Daardoor worden we geconfronteerd met een nulbemesting na het scheuren van het gras. In principe zou je wel een lichte rijenbemesting bij de maiszaai wensen, maar het mag niet binnen de derogatie vanwege de kans op nitraatdoorspoeling. Zonder derogatie komen we niet rond.' Mais is in de loop der jaren uitgegroeid

Het gonst van de drukte op hoeve De Ploeg in het Vlaamse Herselt. Klanten rijden af en aan om zich te bevoorraden met zuivelproducten in de plaatselijke hoewwinkel. 'Zo'n zestig procent van onze melk verwerken we zelf', schetst Ronny Aerts (41) de activiteiten op het melkveebedrijf met gemiddeld honderd koeien. Negen mensen werken mee, goed voor een totaal van zeven volwaardige arbeidskrachten. 'Een van de grootste voordelen is dat we met verschillende mensen bezig zijn. Ieder heeft zijn taken en verantwoordelijkheden. Terwijl anderen melken en werken bij de koeien of de verwerking, neem ik vooral de logistieke kant voor mijn rekening. Ik heb zelf dus veel tijd om te rekenen, te lezen en na te denken over managementzaken.' Over het bedrijfsconcept is goed nagedacht, zo blijkt in de loop van het gesprek. Zo koos hoeve De Ploeg acht jaar geleden voor een overstap richting biologische melkveehouderij. De mestreglementering en bodemanalyserapporten lagen aan de oorsprong, maar ook de dioxinecrisis gaf de doorslag. 'We hadden op dat moment een samengesteld krachtvoer waarvan we niet eens wisten wat erin zat', vervolgt Ronny Aerts. Om het

vertrouwen van de consument te houden, ging het bedrijf over naar gebruik van enkelvoudige krachtvoergrondstoffen. 'Het draait er vooral om respect te vinden bij de consument.'

Meer gras, minder mais

De bedrijvigheid is niet alleen merkbaar in de hoewwinkel. Met de grasoogst op volle koers is dit met het grote percentage gras in het bouwplan een van de drukste periodes. Van het bedrijfsareaal van 72 hectare gaat 60 hectare op aan gras, 6 aan mais en 6 aan de teelt van gerst. 'Tot nu toe kozen we voor zomergerst met een onderzaai van gras-klover', legt Aerts uit. De gerst wordt gezaaid op een diepte van drie centimeter, de gras-klovermix wordt ondiep daarboven gezaaid. 'Om goed te slagen moet dit vóór mei gebeuren; dit jaar is dat juist gelukt.'

tot een rotatie teelt op De Ploeg. Van 33 tot 35 hectare ging het aandeel terug richting 6 hectare mais. Het verkleinen van het aandeel mais in het teeltplan ging gepaard met een stijging van het aandeel gras-klover en gaf zo aanleiding tot een forse teruggang van het aandeel aangekochte stikstofmeststoffen. Waar vroeger nog 45.000 kg stikstofmeststof werd aangekocht, ligt dat cijfer de jongste jaren tussen 5000 en 7000 kg. 'Mais in monocultuur is niet direct het meest milieuvriendelijk', vervolgt Aerts. Hij haalt het voorbeeld van een recent verworven perceel met een historie van maismonocultuur aan. Een profielanalyse van de bodem wees op een sterk verarmd bodemleven. 'Met jaar na jaar mais krijg je een enorm verslechte bodem waardoor bij droogte de planten veel sneller verdrogen.' Inmiddels is het betreffende perceel met gras-klover ingezaaid en gebeurde een nieuwe analyse. 'De bodem begint opnieuw frisser te worden. Gras-klover brengt rust in de bodem en is beter voor het microbiële leven.' Behalve milieutechnisch is een groter gras-kloveraandeel ook kostprijs technisch in het voordeel. Ronny Aerts: 'Met

het vroegere teeltplan had ik meer zaai-zaad en extern aangekochte meststoffen nodig, moest ik sporeistoffen aanschaffen en was soja een noodzaak voor de eiwitvoorziening in het rantsoen. Met het huidige teeltplan kan ik de kostprijs per geproduceerde liter melk enorm laten zakken.'

Sojaplantage in pens

Op basis van het grasrijke rantsoen produceert de gemengd rood- en zwartbonte veestapel ruim 8000 kg melk met 4,3 procent vet en 3,6 procent eiwit. 'Bij de omschakeling viel de productie in eerste instantie lager uit', kijkt Ronny Aerts terug. 'We startten toen nog met een fors aandeel mais in het rantsoen, maar lieten de soja onmiddellijk vallen. Die beslissing wreekte zich de eerste jaren in de productiecijfers.' De terugval in productie is inmiddels weer helemaal bijgebeend. 'Veel meer dan vroeger staat nu de pensvertering van de koe centraal. We proberen het pensmilieu zo optimaal mogelijk te laten functioneren en houden nauwlettend de herkauwactiviteit van de dieren in de gaten. Wat we eigenlijk willen, is een kleine sojaschrootplantage in de pens reali-

seren door de microbiële activiteit in de pens zoveel mogelijk te stimuleren.' De ruwvoercapaciteit is bijgevolg het belangrijkste onderdeel in de fokkerij. 'Ik kies bewust voor een robuust type koe', beklemtoont Aerts, die de stierkeuze, gebaseerd op het stieradviesprogramma van VRV, aan zijn schoonbroer toevertrouwt. Zwart- of roodbont, het speelt voor de bedrijfsleiders geen rol, maar door de geschiedenis van mrij-koeien bevolken vooral roodbonte koeien de stallen in Herselt. 'Ik wil ook graag werken naar duurzamere koeien. De vervanging ligt nu op dertig procent en dat zie ik het liefst richting vijftientig gaan.' Om de levensduur van koeien te verlengen, speelt de tussenkalf tijd minder een rol. 'Ik ga ervan uit dat als een koe kalf, ze ook veel veroudert. Met minder melk is elke 365 dagen kalven goed, maar met hogere producties wil ik een dier eerst uit de negatieve energiebalans hebben voor ik er met een rietje naartoe trek. Want als bij het droogzetten de kraan dicht moet op 25 of 30 liter melk, dan zou ik weer antibiotica nodig hebben.' De tussenkalf tijd ligt rond de vierhonderd dagen, blauwtong gooide afgelopen jaar roet in het eten. Ook voor de productie was blauwtong funest. 'Met het rantsoen dat nu gevoerd wordt, kunnen we in principe naar 9000 kg gaan.'

Annelies Debergh

Gras-klover, het belangrijkste ingrediënt in het rantsoen van de melkkoeien op Hoeve De Ploeg

Ronny Aerts: 'Mais is niet de meest milieuvriendelijke plant'

Liever gras dan mais

